

**ANTALYA BELEK ÜNİVERSİTESİ
SENATO KARARI SURETİ**

Toplantı No:
2025/21

Toplantı Tarihi:
08/11/2025

Madde No:
2

Özü: Bilimsel Araştırma ve Etik Kurul Yönergesi

KARAR 2: Üniversitemiz Antalya Belek Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurul Yönergesi yeniden güncellenmiş olup, aşağıda şekliyle Mütevelli Heyet Başkanlığına arzına ve web sayfasında yayınlanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

**ANTALYA BELEK ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Amaç

Madde 1 – Bu Yönergenin amacı, Üniversitenin mensupları ile akademik ve idari birimlerinin girişimsel olmayan bilimsel araştırmalarının etik ilke ve kurallara uygunluğunu değerlendirmek; Antalya Belek Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun yapısını, görevlerini ve uygulama esaslarını düzenlemektir.

Yasal Dayanak

Madde 2 – Bu Yönerge, 6/11/1981 tarih ve 17506 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 42 ve 65. maddeleri ile söz konusu hükümlere dayanılarak 29.08.2012 tarih ve 2012.18.946 sayılı kararla yürürlüğe giren “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”ne dayanılarak hazırlanmıştır. Ayrıca, başta İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi olmak üzere; genel olarak bilim etiğine ilişkin konularda, T.C. Anayasası’nın 90. maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanarak usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş tüm uluslararası antlaşmalar, bu Yönergenin hukuki dayanağının evrensel boyutunu oluşturmaktadır.

Tanımlar

Madde 3 – Bu Yönergede geçen;

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu: Antalya Belek Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunu;

Etik ihlali: Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma ve bilimsel yayın etik ilke ve kurallara uymayan durumları;

Etik İlke ve Kurallar: Ulusal ve uluslararası anlayış ve bildirgeler çerçevesinde yer alan etik ilke ve kuralları;

ç) Girişimsel Olmayan Klinik Araştırma: Antalya Belek Üniversitesinde yapılacak ilaç dışı gözlemsel çalışmalar, klinik anket çalışmaları, dosya ve görüntü kayıtları gibi retrospektif arşiv taramaları, kan idrar, doku, radyolojik görüntü gibi biyokimya, mikrobiyoloji, patoloji ve radyoloji koleksiyon materyalleriyle veya rutin muayene, tetkik, tahlil ve tedavi işlemleri sırasında elde edilmiş materyallerle yapılacak araştırmalar ile hücre veya doku kültürü çalışmaları; gen tedavisi klinik araştırmaları dışında kalan ve tanımlamaya yönelik olan genetik materyalle yapılacak çalışmalar, diyet çalışmaları, egzersiz gibi vücut fizyolojisi ile ilgili araştırmaları, antropometrik ölçümlere dayalı yapılan çalışmalar ve yaşam alışkanlıklarının değerlendirilmesi araştırmaları gibi insana bir hekimin doğrudan müdahalesini gerektirmeden yapılacak tüm araştırmaları;

İnsan ve Toplum Bilim Araştırmaları: İnsan üzerinde beden bütünlüğüne müdahale içermeyen gözlemsel ve betimsel nitelikte ölçek çalışmaları, anketleri, dosya taramaları, sistem model geliştirme çalışmaları, veri kaynakları taraması, web üzerinden yapılan anketler gibi çalışmaları;

Klinik Araştırma: Antalya Belek Üniversitesinde, tıbbi veya biyolojik bilgilerimizin geliştirilmesi adına insanlar üzerinde uygulanan sistematik biyomedikal araştırmaları;

Rektör: Antalya Belek Üniversitesi Rektörünü;

Senato: Antalya Belek Üniversitesi Senatosunu;

ğ) Üniversite: Antalya Belek Üniversitesini;

h) Üniversite Birimleri: Antalya Belek Üniversitesi enstitülerini; fakültelerini, yüksekokullarını, araştırma ve uygulama merkezlerini, idari birimleri, sosyal, kültürel ve sportif merkezleri ve öteki birimleri;

ı) Üniversite Mensupları: Antalya Belek Üniversitesinde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik ve idari personel ile öğrencileri;

İfade eder.

Kapsam

Madde 4 – Bu Yönerge;

Üniversite mensuplarıncı yapılan girişimsel olmayan klinik ve insan ve toplum bilimleri araştırmaları ile her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalarla üniversiteye bağlı birimlerde yürütülen bilimsel araştırma ve geliştirme projeleri, üniversite bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel toplantı/etkinlikler ve sanatsal etkinliklerle ilgili araştırma etiği konularını;

Sorun çıktığı takdirde, üniversite mensubu olarak, yurtiçi ve yurtdışı dergilerde, her çeşit basın- yayın organında yayımlanan yayınlarla ilgili yayın etiği konularını;

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun yapısı, görevleri ve çalışma biçimini;

ç) Bilimsel Araştırma ve Etik Kuruluna başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları; kapsar.

Antalya Belek Üniversitesi Temel Etik İlke ve Değerleri

Madde 5 – Antalya Belek Üniversitesi, üniversite yaşamının ve akademik faaliyetin evrensel etik ilkelerini benimser. Söz konusu temel etik ilkeler, üniversite mensuplarının eylemlerinin etik bakışla değerlendirilmesinde esas ölçütü oluşturur. Buna ek olarak, bilimsel araştırmada bilimsel disipline bağlılık, objektiflik, geçerlilik, yaşama saygı, zarar vermeme, olası zarar ve riskler konusunda tüm ilgilileri bilgilendirme, araştırmalara özgür irade ile katılma, akademik özgürlük, insana ve topluma sorumluluk gibi etik ilkelere uyum esastır.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun Yapısı

Madde 6 – Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu; Senatunun önerisiyle, Rektör tarafından görevlendirilen biri başkan olmak üzere, farklı disiplinleri temsil eden en az yedi (7) üyeden oluşur. Kurul üyeleri arasından bir kişi başkan yardımcısı olarak seçilir. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu üyelerinin görev süresi iki (2) yıldır. Görev süresi biten bir üye yeniden görevlendirilebilir. Bir takvim yılı içinde, izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan, en az altı ay süreyle izinli olan veya üniversiteden ayrılan üyenin üyeliği kendiliğinden düşer ve yerine aynı nitelikte bir başkası Rektör tarafından görevlendirilir. Kurul üyeliğinden çekilme ve üyeliğin düşmesi Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun Görev ve Sorumlulukları

Madde 7 – Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu;

Bilimsel araştırma ve yayınlar konusunda olası etik sorunlara dair, etik davranış ilkeleri ve kuralları doğrultusunda, kanıta dayalı değerlendirme yapma ve görüş bildirme;

Üniversite mensuplarınca yapılması planlanan ve başlanmadan önce Bilimsel Araştırma ve Etik Kurul onayına sunulan girişimsel olmayan klinik ve insan ve toplum bilimleri araştırmalarıyla her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar, üniversiteye bağlı birimlerde yürütölen bilimsel araştırma ve geliştirme projelerini araştırma etiği, etik davranış ilkeleri ve kuralları doğrultusunda değerlendirme;

Gerektiğinde yeni ilke ve kurallar oluşturma;

ç) Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirleme;

Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş oluşturduğu etik konular ve sorunlarda tam bir gizlilik içinde çalışma görev ve yetkisine; sahiptir.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun Çalışma Biçimi

Madde 8 –

Kurulca incelenecek konular ve değerlendirilecek dosyalar, Bilimsel Araştırma ve Etik Kuruluna

Rektörlük tarafından havale edilir.

Yapılması planlanan girişimsel olmayan klinik ve insan ve toplum bilimleri araştırmalarıyla her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar, üniversiteye bağlı birimlerde yürütölen bilimsel araştırma ve geliştirme projelerine başlanmadan önce Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun onayına sunulur. Belirtilen araştırmalara, çalışmalara ve projelere ancak Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun onayı alındıktan sonra başlanır. Başvuruların kabulü ve değerlendirilmeye alınma yetkisi Etik Kuruluna aittir.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu, başkanın çağrısı üzerine gündemini görüşmek üzere ayda en az bir (1) kez toplanır. Gerektiğinde başkanın çağrısı ve/veya üyelerin talepleri üzerine toplantılar yapılabilir.

ç) Toplantı yeter sayısı ve karar yeter sayısı en az üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Başkanın katılmadığı toplantılarda başkan yardımcısı, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları toplantılarına başkanlık eder. Kurul değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar, gerektiğinde ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alır. Bu Yönerge kapsamında olup Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun onayı alınmadan veri toplanmaya başlanan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

Tez çalışmaları ve projelerle ilgili olarak Rektörlüğe sunulan gerekli dokümanlar, Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu tarafından en uzun süre olan otuz (30) işgünü içinde karara bağlanır. Gereklilik halinde, başvuru dosyaları üyelerden oluşturulan alt gruplar tarafından incelenir, sonuçlar diğer üyelerle paylaşılr ve karara bağlanır.

Hakkında etik ihlali başvurusu bulunan kişilere Etik Kurulu önünde savunmalarını yapma hakkı tanınır; istemeleri halinde bu savunma yazılı da olabilir. Savunma hakkının kendilerine bildirildiği tarihten itibaren on beş (15) gün içinde yanıt vermeyen kişiler savunma haklarından feragat etmiş sayılırlar. Bu durumda Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu eldeki diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak değerlendirme yapar ve Rektörlüğe görüş bildirir. Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu gerektiğinde, konu ile ilgili başka uzmanları da görüşlerine başvurmak üzere toplantılarına davet edebilir ya da uzmanlardan oluşun bir alt kurul oluşturabilir. Bu uzmanlar ya da alt kurullar, Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu tarafından kendilerine havale edilen dosya üzerindeki çalışmalarını belirlenen süre içinde tamamlayarak hazırladıkları raporu Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunda görüşölmek üzere başkanlığa sunarlar. Başvuru dosyası hakkındaki alt kurul raporları, Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu toplantısında tartışmaya açılır. Tartışma sonucunda katılanların salt çoğunluğu ile Kurul görüşüne esas olacak karar alınır. Alınan karar etik yargıların gerekçeleri ile, nihai rapor halinde düzenlenerek, toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karara karşı oy kullanan üyeler gerekçeli kararlarını nihai rapora eklerler.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu inceleme ve değerlendirmeleri sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığıyla yapar.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu görüş ve öneri niteliğindeki raporunu Rektöre sunar.

ğ) Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunun inceleme ölçütleri ve önerileri uluslararası sözleşme ve bildirelere, Madde 5'te belirtilenler dahil yerleşik etik ilke ve kurallara dayanır. Ulusal ya da uluslararası metinlerde düzenlenmemiş bir etik sorunla karşılaşıldığında, Etik Kurulu bunu bir ilkeye ya da kurala bağlayabilir.

Bir Kurul üyesi, kendisinin de içinde olduğu bir araştırma dosyası görüşürken oturma salonunda bulunamaz.

ı) Bilimsel Araştırma ve Etik Kuruluna gönderilmiş tüm belgeler ve dosyalar ile inceleme ve değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği, ilgili yönetmeliklerin öngördüğü sürece saklanır.

Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulunca yapılan inceleme ve araştırmalar disiplin soruşturmasına engel teşkil etmez.

Bir Kurul üyesi, hakkında etik ihlal iddiası bulunan kişinin, eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) kan veya sıhri hısmı ise ya da hakkında etik ihlal iddiası bulunan kişi ile aralarında husumet bulunuyorsa, ilgili dosya görüşölürken oturma salonunda bulunamaz.

Gizli yazışmalar da dahil olmak üzere yazışmalar Rektörce görevlendirilen akademik ya da idari, bir personel tarafından yapılır ve tüm dokümanlar Rektörlükte saklanır.

Kurul, üniversite dışındaki araştırmacıların etik değerlendirme taleplerini, üniversitenin akademik birikimini ölkemiz ve bölgemizdeki araştırmacılara açarak bilimsel etik standartlarının yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak amacıyla değerlendirebilir.

Kurum dışı başvuruların değerlendirilmesi süreci, Üniversitenin akademik danışmanlık hizmetleri kapsamında yürütölür. Başvurular için mevcut asgari ücretin net tutarı üzerinden %10 oranında (KDV dâhil) etik değerlendirme ücreti alınır. Ücretin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Rektörlük tarafından belirlenir.

Kurum dışı araştırmacılar tarafından yapılan başvurularda gerekli bilgi ve belgelerin eksiksiz sunulması zorunludur. Eksik belgeyle yapılan başvurular değerlendirmeye alınmaz. Kurul, gerektiğinde ek bilgi, belge veya uzman görüşü talep edebilir.

Yürürlük Madde 9 –

(1) Senatoda kabul edilen bu Yönerge, kabul tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme Madde 10 –

(1) Bu Yönerge, Rektör tarafından yürütölür.